



Beslut om upphävda, ändrat och tillagt undantag från föreskrifter inom naturreservatet Maglehem, Kristianstads kommun

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Skåne län beslutar med stöd av 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera, att undantag nedan från föreskrifter upphävs, får ny lydelse samt läggs till.

Länsstyrelsen beslutar vidare i enlighet med 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att fastställa bifogad reviderad skötselplan, bilaga 1, avseende ändrad markanvändning av mark tidigare benämnd åkermark.

Upphävda undantag från föreskrifter:

Följande undantag meddelade i beslut den 4 juni 2015 (dnr 511-22568-2014, 1290-254) upphör att gälla:

A4 gäller ej till detta beslut bifogad karta (bilaga 2) med områden benämnda åkermark,

A6 gäller ej på bilaga 2 benämnd åkermark sådd av 1- till 2 åriga lantbruksgrödor

A8 gäller ej nuvarande markägare till Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3 i samband med utbyte av stolpar,

Följande undantag meddelade i beslut den 6 oktober 2016 dnr 511-17518-2015, 1290-254 upphör att gälla:

A1 gäller ej XXX (red anm.) i hans egenskap av fastighetsägare till Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3, eller XXX (red anm.) i hans egenskap av fastighetsägare till Maglehem 12:3, täkt av grus och sand för

husbehov inom område markerat på bilaga 3. Dessa rättigheter är personliga och kan ej överföras på eventuell ny markägare.

Följande undantag meddelade i beslut den 4 juni 2015 dnr 511-22568-2014, 1290-254 får ny lydelse:

A12 gäller ej hållande av får i restaureringssyfte, inom rutat område, enligt bilaga 3. Denna bilaga ersätter bilagan i beslut 4 juni 2015 (dnr 511-22568-2014, 1290-254).

Tillagt undantag:

- restaurering av vattenmiljöer och återvätning av mark inklusive åtgärder i närliggande terrester miljö i samband med detta.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen beslutade den 4 juni 2015 om bildande av naturreservatet Maglehem (dnr 511-22568-2014, 1290-254). Naturreservatet försågs med föreskrifter och undantag för dessa.

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom torra hedar, rikkärr, kalkfuktäng och sandstäpp samt upplöjda områden med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras, återställas och nyskapas. Områdets ädellövskog och lövsumpskog ska bevaras och återställas. Områdets vattenmiljöer ska bevaras, återställas och nyskapas. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen beslutade den 6 oktober 2016 om utvidgning av och ändrat undantag från föreskrift för naturreservatet Maglehem, Kristianstads kommun, (dnr 511-17518-2015, 1290-254).

Stiftelsen för fritidsområden i Skåne förvärvade den 2 juli 2025 fastigheterna Lillehem 1:8, 12:2 och 12:3. Fråga om återvätning och upphört åkerbruk har väckts.

Även fastigheten Maglehem 12:3 har övergått i annan persons ägo.

Ersättning för den påverkan upphävida, ändrade och tillagt undantag medför har utbetalts till fastighetsägaren år 2026.

Ärendet remitterades under perioden 2026-07-09 till den 2026-08-31, då berörda sakägare förelades att yttra sig över framtaget beslutsförslag. Inga yttranden har inkommit, bilaga 4.

Motivering till beslutet

Vid inrättandet av naturreservatet Maglehem var det dåvarande markägares önskan att åkermarken på 17,1 hektar fortsatt skulle kunna brukas som åker, genom upplöjning, gödslning, jordförbättring, sådd av lantbruksgrödor och användande av kemiska bekämpningsmedel. Åkern brukades både före och efter naturreservatets inrättande som obruten betesvall. Markägaren ville ha med åkermarken i naturreservatet för att förhindra framtida igenplantering med barrträd. Genom åkermarken går ett dike från uppströms liggande biotopskyddade området Äskerödsjärret, som är ett rikkärr.

I åkermarken har, sedan själva åkerbruket upphörde, bland annat orkidén ängsnycklar etablerat sig, vilket omnämnes redan i skötselplanen från år 2015. Hela åkermarken är täckdikad och igenom området går ett öppet grävt dike.

Länsstyrelsen bedömer att de upphävda undantagen A4 och A6 medför att marken ej kan brukas som åker längre, utan ska betraktas som betesmark. Vid bildande av naturreservatet betalades ingen intrångsersättning ut för detta område. Länsstyrelsen har ej infört plöjningsförbud då det i hela naturreservatet finns sandmarker som är i behov av återkommande omrörning för att naturvärdena ska bestå.

Länsstyrelsen bedömer att ett upphört åkerbruk och efter utredning återvätning av området har stöd i syftet med naturreservatet. Ett upphört åkerbruk och återvätning kan medföra att floran i Äskerödsjärret kan sprida sig till den förre detta åkermarken, vilket på sikt kan medföra att arealen kalkfuktäng och möjligen rikkärr skulle öka och därmed den biologiska mångfald som är kopplad till denna. Enligt ersättningsutredningen i ärendet påverkas betesdriften inte på ett så negativt sätt av återvätningen att det finns skäl för ytterligare utbetalning av intrångsersättning. Naturvårdsverket håller för närvarande på att utreda lämpligast förfarande kring återvätning, varför B-föreskrift (som ingick i ersättningsutredningen) avseende hydrologin inte har tagits med i

detta beslut. Däremot har undantag för föreskrifter medtagits som ska möjliggöra återvätning.

Länsstyrelsen anser att undantaget avseende fårhållning, som fastställdes i beslutet den 4 juni 2015 för mark benämnd åkermark, inte längre bör gälla. Anledningen är att får i synnerhet betar de örter och växtarter som beslutet syftar till att underlätta återetableringen av inom naturreservatet.

Länsstyrelsen anser vidare att det finns skäl att ta bort undantag som är personligen kopplade till tidigare markägare.

Det ökade skyddet bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen myllrande våtmarker, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla vissa intrång.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om upphäva, ändrat och tillagt undantag från föreskrifter samt att reviderad skötselplan.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 6.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av vikarierande länsöverdirektör Marie Edman Ljungholm. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Johan Åsberg och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Marie Edman Ljungholm

Johan Johnmark

Bilagor

1. Reviderad skötselplan avseende skötselområde Åker
2. -
3. Bilaga 3, som ersätter bilaga 3 i beslut den 4 juni 2015
4. Yttranden och länsstyrelsens bemötande
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

BILAGA 1

Reviderad skötselplan avseende 4.7 Skötselområde Åker, cirka 17,1 hektar i skötselplan fastställd den 4 juni 2015 (dnr 511-22568-2014, 1290-254).

4.7 Skötselområde Åker som ska övergå till skötselområdena Rikkärr/Kalkfuktäng och Torra hedar med inslag av sandstäpp.

4.7.1 Beskrivning

Tidigare åkermark som sedan minst 15–20 år har nyttjats som betesvall. Området ska restaureras till skötselområdena Rikkärr/Kalkfuktäng och Torra hedar med inslag av sandstäpp.

I dagsläget går det inte att utröna gränserna för de framtida skötselområdena, Rikkärr/Kalkfuktäng eller Torra hedar, varför området tills vidare får hanteras som en enhet.

4.7.2 Bevarandemål

Samma bevarandemål som vegetationen på sikt kommer att utvecklas mot: Bevarandemål för skötselområdena Rikkärr/Kalkfuktäng eller Torra hedar.

4.7.3 Restaureringsåtgärder.

- Utredda och inhämta nödvändiga tillstånd för restaurering av hydrologin. Åtgärder som kan bli aktuella är igenläggning av avvattnade diken genom uppgrävning eller avgrävning av täckdiken. Återskapa en naturliknande bäckfåra och blötläggning av mark.
- Vårplöjning och fem-sju harvningstillfällen därefter när kvävegynnad flora uppkommer inom de delar som är i behov av detta. Därefter utläggning av hö från skötselområdet Rikkärr/kalkfuktäng i de fuktigare delarna och hö från skötselområde Torra hedar med inslag av sandstäpp i de torrare delarna. Detta är en metod som i Danmark visat sig otrolig effektiv för att anlägga nya ängar.
- Innan vårplöjningen genomförs bör kända orkidéer som påverkas av plöjningen flyttas till annan för dem lämplig mark (till exempel vid Davidskärr) för att återföras fem år efter den nya floran etablerat sig i området (anledningen till väntan är

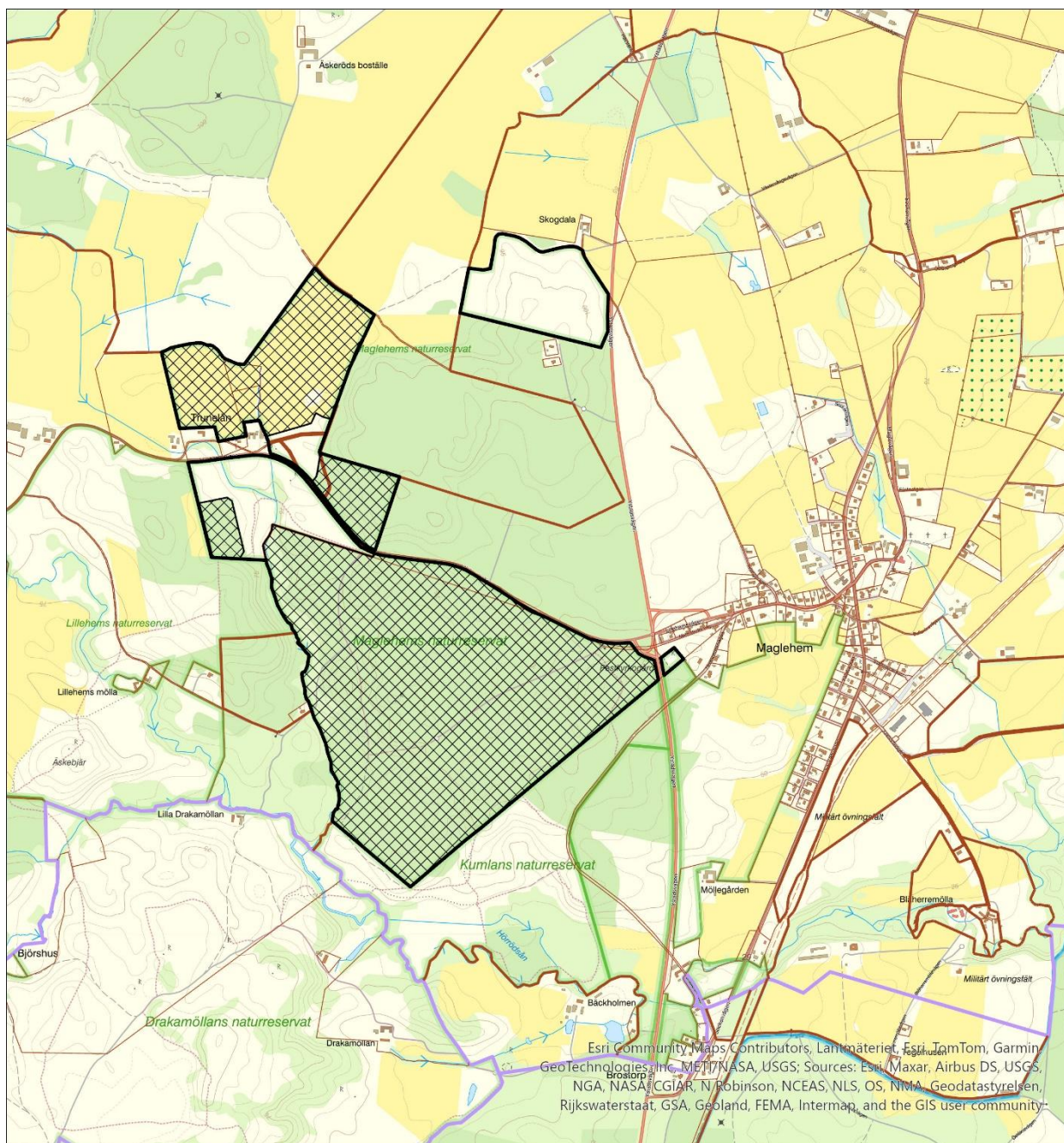
att den av orkidéerna behövliga mykorrhizan ska hunnit återetablera sig). Särskilt tillstånd för flytt av orkidéer kan behöva inhämtas från Länsstyrelsen.

- Under restaureringsfasen, som efter insådd, bedöms pågå under tre år, bör betesdrift med nötboskap först släppas på i september (för att blomning och fröspridning ska kunna ske) och djuren beta en kortare period tills örter och gräs har betats ner.
- När restaureringsfasen är genomförd kommer det utkristallisera sig vilka delområden som bör föras till respektive skötselområde. Då kan nya stängsel kring etablerat kalkfuktäng/rikkärr behöva sättas upp.

4.7.4 Skötselåtgärder

Samma skötselåtgärder som vegetationen på sikt kommer att utvecklas mot: Skötselåtgärder för skötselområdena Rikkärr/Kalkfuktäng eller Torra hedar.

BILAGA 3, som ersätter bilaga 3 i beslut den 4 juni 2015 dnr 511-22568-2014, 1290-254



Bilaga 3. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken om markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet samt skyldighet att tåla visst intrång, gällande hållande av får
Naturreservatet Maglehem, Kristianstads kommun

 A12 gäller ej hållande av får i restaureringssyfte, inom kryssmarkerat område.

0 100 200 300 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut dnr XXX

© Länsstyrelsen Skåne
 © Lantmäteriet Geodatasamverkan



Bilaga 4. Inkomna yttranden och bemötande

Tillhör beslut den 5 oktober 2026 om upphävida, ändrat och tillagt undantag från föreskrifter inom naturreservatet Maglehem, Kristianstads kommun.

Inga yttranden har inkommit.



HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Avdelningen för natur och vatten, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **5 november 2026**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).